

3 Днем матері!

Мама — найголовніша людина в житті кожного. Наші матері дарують нам життя, а потім стають першим зразком для наслідування. Найтепліші спогади дитинства неможливі без мам — вони завжди рятують нас від хвороб та оберігають від неприємностей. До мами ми звертаємось тоді, коли потребуємо справді мудрої й доброї поради, в щирості якої не доводиться сумніватися. Зрештою, в найтяжчі часи, коли здається, що весь світ став ворожим, тільки материнська любов залишається безумовною й незмінною. Для вшанування всіх мам в світі існує добре й зворушливе свято — Міжнародний день матері, який відзначають щорічно в другу неділю травня. Це свято співпадає з Днем матері в Україні.

ЯК ВИНИКЛА ІДЕЯ СВЯТКУВАННЯ ДНЯ МАТЕРІ?

Пошана до жінок, які дарують життя, була властива людям з прадавніх часів, тому знаходила вираження в культах богинь-матерів. В Древньому Єгипті поклонялися богині Ісіді, яка правила світом разом зі своїм чоловіком — богом Осірісом та мала сина Гора. Єгиптяни вважали Ісіді взірцем матері, жіночності й вірності.

БОГИНИ - МАТЕРІ

В давньогрецьких віруваннях матір'ю всіх богів була Рея — втілення жіночої плодючості й наступництва поколінь, а також богиня комфорту та спокою. За легендою, Рея була дружиною бога Кроноса, якому напрозорчили загибель від рук власного сина. Тому Кронос вбивав всіх своїх дітей одразу після народження, а коли Рея народила наймолодшого сина — Зевса, вона сховала його від батька на острові Крит. Подорослішавши, Зевс переміг Кроноса у десятилітній війні і став наступним правителем, розпочавши династію олімпійських богів.

Образ Реї тісно пов'язаний з образом іншої античної богині — Кібели, яку особливо шанували в Древньому Римі. Другим іменем Кібели було Велика Мати. Ця богиня мала владу над повним життєвим циклом — вона дарувала життя, наглядала за своїми дітьми, доки вони були живі, й забирала життя, коли наставав час. Кібела була покровительницею плодючості не тільки людей, а й тварин, а також богинею посівів і збору врожаю.

Традиції вшанування богинь-матерів в античному світі переросли в раннє християнське свято, відоме як «Материнська неділя». Воно випадало на четверту неділю Великоднього посту й спершу мало дещо інший зміст — цього дня віруючі відвідували ту церкву, яка стала першою в їхньому житті — «материнську». Особливо поширеним цей звичай був у Великобританії.

ЕНН ДЖАРВІС

Передісторія сучасного Дня матері почалася з досить непростого досвіду материнства американки Енн Джарвіс, яка мала 13 дітей, з яких тільки четверо дожили до повноліття. В XIX столітті це не було чимось винятковим — тоді багато малюків помирали через відсутність щеплень та відповідного лікування. В 1858 році Енн організувала зустрічі матерів з лікарями для вивчення правил санітарії й гігієни, щоб

запобігати інфекційним хворобам дітей. Такі зустрічі назвали «робочими клубами».

Пізніше, в роки громадянської війни в США, ці клуби стали об'єднуючою силою для матерів, які надавали допомогу пораненим солдатам обох воюючих сторін. Вже після війни, в 1868 році, Енн Джарвіс заснувала День дружби матерів. Крім того, Енн викладала у недільній школі для дітей, і якось на уроці зауважила, що існує багато пам'ятних днів, присвячених чоловікам, а ось на честь матерів їх майже немає. Дочка Енн Джарвіс, 12-річна Анна, яка була присутня на тому занятті, добре запам'ятала ці материнські слова.

ДЖУЛІЯ УОРД ХОУ

Ще однією жінкою, яка заклала основу Дня матері, була Джулія Уорд Хоу — поетеса з Бостону. Вражена подіями громадянської та франко-прусської воєн, в 1870 році вона вирішила звернутися до жінок і написала «Прокламацію до Дня матері» — заклик до об'єднання матерів всього світу в боротьбі за мир, а в 1873-му запропонувала щороку відзначати 2 липня як «День миру матерів». Цю версію Дня матері відзначали в Бостоні кілька років, проте зрештою вона втратила популярність.

ВИЗНАННЯ В РІЗНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Після смерті Енн Джарвіс в 1905 році її дочка Анна вирішила зробити все для того, щоб запровадити святкування Дня матері. Жінка розгорнула справжню кампанію — надіслала листи президенту, громадським діячам, заручилася фінансовою підтримкою власника універмагу в Філадельфії Джона Воннамейкера. В другу неділю травня 1908 року в церкві міста Графтон, де колись викладала в недільній школі Енн Джарвіс, відбулася спеціальна служба на честь Дня матері. Того ж дня в Філадельфії, в залі універмагу Воннамейкера, святковий захід з вшанування матерів зібрав тисячі відвідувачів.

Зусилля Анни Джарвіс не були марними — до 1912 року День матері стали відзначати по всій країні, а в 1914 році Президент США офіційно визнав День матері. З роками свято неминуче набувало дещо комерціалізованого характеру — на ньому стали заробляти продавці квітів, листівок, солодошів. Це не подобалося його засновниці Анні Джарвіс, тому вона навіть намагалася переконати уряд викреслити свято з національного календаря. На щастя, цього не сталося. Після першої світової війни День матері почали відзначати по всій Європі: в Німеччині, Швеції, Данії, Норвегії, Чехословаччині. Зараз це свято — міжнародна подія, яку відзначають в багатьох інших країнах.

ДЕНЬ МАТЕРІ В УКРАЇНІ

Українці почали відзначати це свято в 1928 році, щоправда, перше святкування відбулося в канадській діаспорі. Проте вже наступного року за ініціативою письменниці Олени Кисілевської День матері відзначали у Львові та Тернополі, а згодом — на всій території західної частини України. З 1939 року День матері був заборонений радянською владою. Повернулося це травневе свято в нашу країну тільки з настанням незалежності, а на державному рівні його визнали в 1999 році.

ЯК СВАТКУЮТЬ ДЕНЬ МАТЕРІ В УКРАЇНІ?

Українці долучаються до святкування Дня матері в загальноприйнятих традиціях — вітають своїх матерів, з вдячністю й любов'ю дарують їм квіти й подарунки. Ті, хто знаходиться далеко від своєї мами, обов'язково телефонують, а якщо є можливість навідати найріднішу людину, обов'язково її використовують. Прекрасною ідеєю в День матері може стати організований дітьми родинний обід, похід разом з мамою в ресторан чи в кіно. Подарунок слід обирати залежно від маминих уподобань, але завжди поза конкуренцією залишаються подарунки, зроблені своїми руками, а також власноручна випічка — святковий торт або тістечка.

